

Identifying the Role of Libraries in Indigenous Knowledge Management: A Meta-Synthesize Study

Leili Seifi¹ , Maryam Ghasemipoor² , Mohsen Ayati³

¹. Associate Professor, Knowledge and Information Science, University of Birjand, Birjand, Iran; (Corresponding Author) leili.seifi@birjand.ac.ir

². Master of Knowledge and Information Science, University of Birjand, Birjand, Iran; maryamgh26@yahoo.com

³. Associate Professor, Educational Science, University of Birjand, Birjand, Iran; mayati@birjand.ac.ir

Abstract

Purpose: Indigenous knowledge management refers to identifying, organising and disseminating indigenous knowledge. Indigenous knowledge management can be essential and influential in any region's economic, social and cultural development and progress. Libraries are arteries of knowledge, and librarians are mediators of knowledge. According to their activity, professional mission, and assigned duties, they can play an important role in indigenous knowledge management. Therefore, the current research is conducted to identify the role of libraries in indigenous knowledge management.

Method: The current research is applied in terms of purpose and qualitative, using the meta-synthesis method. The seven-step method of Sandelowski and Barroso has been used to realise the research method. In this way, the role of libraries in indigenous knowledge management was extracted and counted from related articles by using a meta-synthesis of central concepts and categories. Nineteen years (from 2004 to 2023) were considered for the search. The thematic focus of the research is articles on libraries' role in indigenous knowledge management. After determining the research question, for a systematic review, a comprehensive search was conducted based on the meta-combination method. For this purpose, an attempt was made to search the resources published in English, including articles in Scopus, Emerald, Science Direct, Web of Science, and Taylor and Francis databases. To determine the validity of the composite method, the critical evaluation tool was used, and to determine the reliability, the agreement method between two coders was used.

Findings: The coding process was conducted in three open, central, and selective stages. In this order, the number of codes after refining reached 290, 36 concepts and five categories. Based on the results, the central role of libraries in managing Indigenous knowledge with the concepts of professional mission, program development, human resources, target community and facilities among 32 studies was extracted and counted.

Conclusion: In general, the research results showed that libraries can play an essential and influential role in local knowledge management regarding their professional mission and assigned tasks if they benefit from the cooperation of people, officials and related organizations. Proper local knowledge management by various libraries can provide economic and cultural development for local areas in society. The present research has extracted and calculated the role of libraries in local knowledge management in an integrated and profound way using the meta-combination method. This is even though previous research could not identify and present these roles in an integrated and coherent manner. The findings of this research have various potential applications: 1. Strengthening and preserving indigenous knowledge through the identified roles of libraries. 2. Providing useful insights for policymakers and decision-makers in the library sector. 3. Laying the foundation for developing a tool to measure the role of libraries in indigenous knowledge management. 4. Serving as the basis for designing an educational protocol for librarians.

Keywords: Academic Libraries, Public Libraries, National Library, Indigenous Knowledge Management, Meta-Synthesis

Article Type: Review Article

Article history: Received.21 Mar. 2022; Received in revised form: day mon. year; Accepted: day mon. year

Citation:

Seifi, L., Ghasemipour, M., & Ayati, M. (2024). Identifying the Role of Libraries in Indigenous Knowledge Management: A Meta-Synthesize Study. *Librarianship and Information Organization Studies*, 33(1): 3-22. Doi: 10.30484/NASTINFO.2021.2971.2077

Publisher: *National Library and Archives of I.R. of Iran*
Doi: 10.30484/NASTINFO.2021.2971.2077

© The Author(s).

بزرگساری
نشریه

شناسایی نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی: مطالعه فراترکیب

لیلی سیفی^۱، مریم قاسمی پور^۲، محسن آیتی^۳

^۱. دانشیار، گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران (نویسنده مسئول): leili.seifi@birjand.ac.ir

^۲. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران: maryamgh26@yahoo.com

^۳. دانشیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران: mayati@birjand.ac.ir

چکیده

هدف: مدیریت دانش بومی به شناسایی، سازماندهی و اشاعه دانش بومی اشاره دارد. مدیریت دانش بومی می‌تواند نقش مهم و مؤثری در توسعه و پیشرفت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هر منطقه‌ای داشته باشد. کتابخانه‌ها به‌منزله شریان‌های دانش و کتابداران به‌عنوان واسطه‌های دانش، بنا بر فعالیت، رسالت حرفه‌ای و وظایف محوله، می‌توانند نقش مهمی در مدیریت دانش بومی داشته باشند؛ بنابراین پژوهش حاضر با هدف شناسایی نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی انجام شده است.

روش: پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و به لحاظ ماهیت از نوع کیفی است که به روش فراترکیب انجام شده است. به‌منظور تحقق روش پژوهش، از روش هفت‌مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو استفاده شده است. بدین ترتیب با استفاده از فراترکیب مفاهیم و مقوله‌های اصلی نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی از مقالات مرتبط استخراج و تعیین شد. بازه زمانی نوزده‌ساله (از ۲۰۰۴ میلادی تا ۲۰۲۳) برای جستجو در نظر گرفته شد. تمرکز موضوعی پژوهش، مقالاتی هستند که بر روی نقشی که کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی می‌توانند داشته باشند؛ است. بعد از تعیین سؤال پژوهش، به‌منظور مروری نظام‌مند، جست‌وجویی جامع بر اساس روش فراترکیب صورت گرفت. بدین منظور تلاش شد مجموعه منابع منتشرشده به زبان انگلیسی، شامل مقالات در پایگاه‌های اطلاعاتی اسکوپوس، امرالد، ساینس دایرکت، وب‌آوساینس و تیلور و فرانسیس جستجو شوند. به‌منظور تعیین روایی روش فراترکیب از ابزار ارزیابی حیاتی و برای تعیین پایایی از روش توافق بین دو کدگذار استفاده شد.

یافته‌ها: فرایند کدگذاری، در سه مرحله باز، محوری و انتخابی انجام شد. به‌این ترتیب تعداد کدها پس از انجام پالایش به ۲۹۰ کد، ۳۶ مفهوم و ۵ مقوله رسید بر اساس نتایج حاصل، نقش اصلی کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی با مفاهیم رسالت حرفه‌ای، توسعه برنامه‌ها، نیروی انسانی، جامعه هدف و امکانات از بین ۳۲ مطالعه استخراج و تعیین شدند.

نتیجه‌گیری: به‌طورکلی نتایج پژوهش نشان داد کتابخانه‌ها از نظر رسالت حرفه‌ای و وظایف محوله می‌توانند نقش مهمی در مدیریت دانش بومی داشته باشند، در صورتی که از همکاری مردم، مسئولین و سازمان‌های مرتبط بهره‌مند شوند. مدیریت صحیح دانش بومی توسط انواع کتابخانه‌ها می‌تواند زمینه توسعه اقتصادی و فرهنگی مناطق بومی را در جامعه فراهم سازد. پژوهش حاضر با استفاده از روش فراترکیب نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی را به‌صورت یکپارچه و عمیق استخراج و تعیین نموده است. این در حالی است که پژوهش‌های قبلی نتوانسته بودند به شکل یکپارچه و منسجم این نقش‌ها را شناسایی و ارائه نمایند. نتایج پژوهش حاضر از چند جنبه می‌تواند مورد توجه و استفاده قرار گیرد: از طریق نقش‌های تعیین‌شده کتابخانه‌ها، دانش بومی تقویت و حفاظت می‌شود، نتایج پژوهش حاضر می‌تواند مبنای ساخت ابزار برای سنجش نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی باشد. نتایج پژوهش حاضر همچنین می‌تواند برای سیاست‌گذاران و تصمیم‌سازان در بخش کتابخانه‌ها به‌ویژه کتابخانه‌های عمومی مفید باشد. نتیجه پژوهش حاضر می‌تواند زمینه‌ساز طراحی پروتکل آموزشی برای کتابداران باشد.

کلیدواژه‌ها: کتابخانه‌های دانشگاهی، کتابخانه‌های عمومی، کتابخانه ملی، مدیریت دانش بومی، روش فراترکیب

سیفی، لیلی، قاسمی پور، مریم و آیتی، محسن (۱۴۰۳). شناسایی نقش کتابخانه ها در مدیریت دانش بومی: مطالعه فراترکیب. *مطالعات*

کتابداری و سازماندهی اطلاعات، ۳۳(۱): ۲۲-۳. Doi: 10.30484/NASTINFO.2021.2971.2077

© نویسندگان

ناشر: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

Doi: 10.30484/NASTINFO.2021.2971.2077

بزرگسری
نشریه

مقدمه

دانش بومی به دلیل اهمیتی که می‌تواند در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هر منطقه داشته باشد باید مدیریت شود. از آنجایی که مؤسسات و انجمن‌های کتابداری نیز کتابداران و کتابخانه‌ها را مسئول این امر دانسته‌اند، وظیفه کتابداران و کتابخانه‌ها این است که با جمع‌آوری و اشاعه دانش بومی، منبع اصلی حمایت از پژوهشگران و نویسندگان محلی باشند. با توجه به اینکه تخصص و مهارت کتابداران در شیوه ذخیره‌سازی، بازیابی و اشاعه اطلاعات است؛ با استفاده از ظرفیت فناوری اطلاعات و ارتباطات، با ایجاد محتوای چندرسانه‌ای و پایگاه‌های اطلاعات می‌توانند جمع‌آوری، اشاعه و انتقال دانش بومی را به بهترین نحو ممکن انجام دهند و فعالیت‌های فرهنگی، رویدادها و تعامل با گروه‌ها و جوامع بومی را سازمان‌دهی کرده و دانش بومی را مستندسازی و اشاعه نمایند (قاسمی پور، ۱۴۰۰).

دانش بومی عبارت است از «دانش محلی و بومی مربوط به درک، مهارت و فلسفه‌هایی که جوامع با سابقه طولانی از تعامل با محیط طبیعی خود دارند». دانش بومی در شیوه‌های اجتماعی، نهادها، روابط و آیین‌ها نهفته است (Kelbessa, 2022; Masenya, 2022; Olaopa & Ayodele, 2022; Padmasiri, 2017). در فراهم‌آوری دانش بومی، کتابخانه‌ها با مشارکت نزدیک با جوامع بومی برای درک نیازهای دانش، شیوه‌نامه‌های فرهنگی و اولویت‌هایشان برای اشتراک دانش کار می‌کنند (Afful-Arthur et al., 2022; Mdhului et al., 2021; Chigwada & Ngulube, 2023) و وظیفه خطیر حفظ و اشاعه را در این زمینه بر عهده دارند (Nakata et al., 2005a).

توانایی کتابخانه‌ها و همکاری آن‌ها با یکدیگر و همچنین با سایر رشته‌ها جهت مستندسازی و دسترس‌پذیری می‌تواند به پررنگ‌شدن حضور منابع میراث فرهنگی در محیط‌های ذخیره و در بین افراد کمک زیادی کند (Seifi & Soltanabadi, 2020). در بسیاری از کشورها، دولت‌ها و یا سازمان‌های غیردولتی به جوامع محلی کمک می‌کنند تا محصولات و خدمات مبتنی بر دانش بومی خود را مدیریت کنند (Rao, 2006; Maina, 2012; Pilot, 2005; Nakata et al., 2005 a,b). از آنجایی که دانش بومی به‌طور معمول به‌صورت شفاهی از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود با خطر از بین رفتن مواجه است و یکی از مهم‌ترین میراث ملی برای هر کشور دانش بومی آن است؛ بنابراین باید اقدامات لازم جهت مدیریت، حفاظت و انتشار این دانش صورت گیرد (فروتنی، ۱۳۹۳). به‌طور کلی می‌توان گفت ایفای نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی می‌تواند زمینه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مناطق بومی را فراهم سازد. پژوهش حاضر با استفاده از روش فراترکیب نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی را استخراج و تعیین می‌نماید؛ بنابراین مسئله اصلی پژوهش حاضر این است که کتابخانه‌ها چه نقش‌هایی در مدیریت دانش بومی دارند.

پیشینه پژوهش

بررسی پیشینه پژوهش‌های انجام‌شده در سطح بین‌المللی نشان می‌دهد که برای حفاظت از دانش بومی، نیاز به جمع‌آوری، مستندسازی، ذخیره، انتقال و انتشار دانش است که در برخی از پژوهش‌ها به‌طور ویژه به امر مستندسازی پرداخته شده (Okorafor, 2010; Joranson, 2008; Kargbo, 2005) و کتابخانه‌ها برای مستندسازی دانش بومی نیاز به استفاده از انواع قالب‌های چاپی و الکترونیکی و استفاده از طرح‌های طبقه‌بندی اختصاصی برای دانش بومی دارند.

موضوع‌های دیگری که در بحث مدیریت دانش بومی در سطح کمتری به آن‌ها پرداخته شده عبارت‌اند از دسترسی (Kargbo, 2005)، اشتراک‌گذاری (Chigwada & Ngulube, 2023; Lwoga, 2011; Lwoga et al.; 2010)، اشاعه (Okorator, 2010)، تولید محتوا (Brown, 2017) و طبقه‌بندی و سازمان‌دهی (Maina, 2012) و به این نتیجه رسیده‌اند که برای دسترسی به دانش بومی و همچنین امکان به اشتراک‌گذاری و انتشار آن باید سیاست‌ها، چهارچوب قانونی و ظرفیت فناوری اطلاعات و ارتباطات در نظر گرفته شود و برای طبقه‌بندی و سازمان‌دهی دانش بومی باید از طبقه‌بندی‌های بومی مخصوص هر منطقه استفاده شود تا امکان بازیابی و دسترسی به آن‌ها فراهم گردد.

پژوهش‌های اندکی (فروتنی، ۱۳۹۳؛ سلطان‌آبادی، ۱۳۹۶)، در سطح ملی به نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی در چهارچوب نظریه داده بنیاد و روش دلفی پرداخته است. در سطح بین‌الملل نیز پژوهش‌هایی که به بررسی نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی پرداخته‌اند از روش‌های موردی، روایت پژوهشی و پیمایشی استفاده شده است (Padmasiri, 2017; Maina, 2012; Lwoga, 2011; Lwoga et al.; 2010). استفاده از روش فراترکیب می‌تواند به استخراج و تعیین یکپارچه و نظام‌مند نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی کمک نماید؛ بنابراین پژوهش حاضر باهدف شناسایی نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی انجام شده است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ روش‌شناسی از نوع کیفی است و با روش فراترکیب انجام شده است. روش فراترکیب، روشی مناسب برای دستیابی به درک درست و منسجم از نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی بر اساس پژوهش‌های پیشین به حساب می‌آید. به منظور تحقق روش پژوهش، از روش هفت‌مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو^۱ استفاده شد (Sandelowski & Barroso, 2007). با توجه به اینکه مقاله‌های بازیابی شده قبل از بازه ۲۰۰۴ میلادی، عمدتاً در بافت کتابخانه‌ها انجام نشده بود، بنابراین حذف شدند. مقالاتی که به مدیریت دانش پرداخته بودند بدون این‌که محتوایی از مدیریت دانش بومی داشته باشند. همچنین مقالاتی که به زبانی غیر از انگلیسی و یا همایشی بودند و یا مربوط به فصلی از کتاب می‌شدند، حذف گردیدند. بازه زمانی نوزده‌ساله (از ۲۰۰۴ میلادی تا ۲۰۲۳) در نظر گرفته شد.

مرحله اول: طرح سؤال پژوهش

اولین مرحله در روش فراترکیب، طرح سؤال است که هدف، پاسخ‌گویی به آن در طی فرایند پژوهش است. در جدول ۱ سؤال پژوهش به همراه پارامترها بیان شده است. پرسش پژوهش حاضر این است که نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی چیست؟

جدول ۱- پارامترها و سؤال‌های پژوهش

سؤال پژوهش	پارامتر انگلیسی	پارامتر فارسی
نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی چیست؟	What	چه چیزی
مقالات	Who	چه جامعه‌ای
۲۰۰۴ تا ۲۰۲۰	When	چه زمانی
فراترکیب	How	چه روشی

^۱ Meta- Synthesize

^۲ Sandelowski & Barroso

مرحله دوم: مرور نظام‌مند منابع

بعد از تعیین سؤال پژوهش، جست‌وجویی جامع بر اساس روش فراترکیب صورت گرفت. بدین منظور تلاش شد مجموعه منابع منتشرشده به زبان انگلیسی، شامل مقالات در پایگاه‌های اطلاعاتی اسکوپوس^۱، امرالد^۲، ساینس دایرکت^۳، وب‌آوساینس^۴ و تیلور و فرانسیس^۵ جستجو شوند.

معیارهای شمول و عدم شمول

معیارهای شمول پژوهش شامل بازه زمانی، تمرکز موضوعی مقاله و جامعه پژوهش هستند (Catalano, 2013). با توجه به اینکه مقاله‌های بازیابی شده قبل از بازه ۲۰۰۴ میلادی، عمدتاً در بافت کتابخانه‌ها انجام نشده بود، بنابراین حذف شدند. مقالاتی که به مدیریت دانش پرداخته بودند بدون این‌که محتوایی از مدیریت دانش بومی داشته باشند. همچنین مقالاتی که به زبانی غیر از انگلیسی و یا همایشی بودند و یا مربوط به فصلی از کتاب می‌شدند، حذف گردیدند. بازه زمانی نوزده‌ساله (از ۲۰۰۴ میلادی تا ۲۰۲۳) در نظر گرفته شد. تمرکز موضوعی پژوهش، مقالاتی هستند که بر روی نقشی که کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی می‌توانند داشته باشند؛ گذاشته شد.

مرحله سوم: جست‌وجو و انتخاب مقاله‌های مناسب

کلیدواژه‌های مورد جست‌وجو (جدول ۲) ترکیبی از دانش بومی، دانش سنتی، دانش محلی، دانش اقتصادی، مرکز اطلاع‌رسانی، کتابخانه‌ها، مدیریت، کنترل‌کردن، سازماندهی کردن و غیره در نظر گرفته شد که این کلیدواژه‌ها با عملگر «و»، «یا» با یکدیگر ترکیب شدند (توصیفگرهای مترادف با عملگر «یا» و توصیفگرهای مهم موجود در سؤال پژوهشی با عملگر «و») ارتباط گرفتند. در صورتی که توصیفگرها، در عنوان، موضوع یا کلمات کلیدی مقاله یافت می‌شد به‌عنوان مقاله مرتبط با موضوع شناخته‌شده و سپس با بررسی چکیده و نتیجه مقاله در این مورد، تصمیم‌گیری نهایی صورت می‌گرفت. روش مقالات مورد استفاده کیفی و یا ترکیبی است. جامعه پژوهش‌های مورداستفاده نیز سازمان‌های متولی دانش بومی (به‌خصوص کتابخانه‌ها) و یا جوامع بومی و روستایی هستند.

جدول ۲- واژگان کلیدی مورداستفاده در جستجو

انگلیسی	فارسی
Indigenous knowledge management, libraries, Indigenous knowledge management AND libraries, Indigenous knowledge management AND knowledge centers or information sectors	مدیریت دانش بومی، کتابخانه‌ها، مدیریت دانش بومی و کتابخانه‌ها، مدیریت دانش بومی و اطلاع‌رسانی و مراکز دانش یا مراکز اطلاعاتی

^۱ Scopus

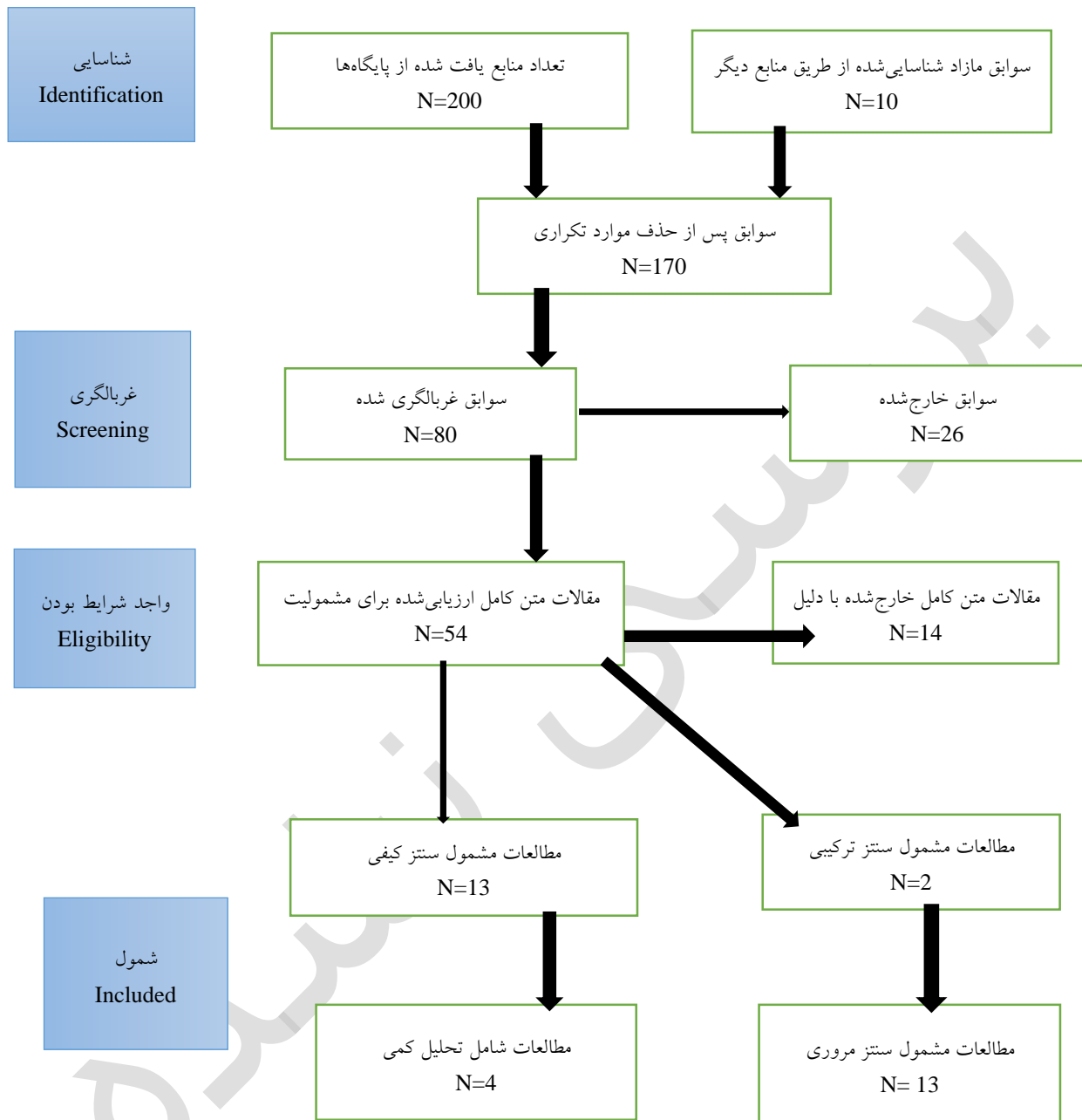
^۲ Emerald

^۳ ScienceDirect

^۴ Web of Science

^۵ Taylor & Francis

برای انتخاب مقالات مناسب از مجموعه مقالات به دست آمده از مرحله قبل، بر اساس الگوریتم نشان داده شده در شکل ۲ از پارامترهای مختلفی از قبیل عنوان، کلیدواژه، چکیده، دسترسی به مقاله و محتوا استفاده و مورد ارزیابی قرار گرفت. طی این پایش ۳۲ مقاله انتخاب گردید.

شکل ۱- الگوریتم انتخاب مقاله‌های مناسب بر اساس دیاگرام پریسما،^۱ (Moher et al., 2009)

مرحله چهارم: استخراج یافته‌های مقالات

در این گام مطالعه پژوهش‌های منتخب صورت گرفته و اطلاعات مورد نیاز بر اساس کدگذاری استخراج شد.

مرحله پنجم: تجزیه و تحلیل

^۱ Prisma diagram

به منظور تجزیه و تحلیل مقالات از نرم افزار تجزیه و تحلیل داده های کیفی مکس کیودا استفاده گردید.

مرحله ششم: ترکیب یافته های مقالات

در پژوهش حاضر، فرایند کدگذاری انجام شد. تعداد کدها پس از انجام پالایش به ۲۹۰ کد، ۳۶ مفهوم و ۵ مقوله رسید.

مرحله هفتم: کنترل کیفیت

به همین منظور برای تعیین روایی پژوهش مورد نظر، از ابزار ارزیابی حیاتی استفاده گردید تا صحت و اعتبار مطالعه کیفی تحقیق تعیین شود (Nasari & Noruzi, 2018). برای هر پژوهش مطابق با ۱۰ معیار تعیین شده، امتیازی در نظر گرفته شد تا اعتبار و اهمیت مطالعات کیفی پژوهش مشخص شود. تمامی مقالات استفاده شده در این پژوهش بر اساس این معیارها، امتیاز عالی و خیلی خوب را کسب نمودند. برای تعیین پایایی از روش توافق بین دو کدگذار استفاده شد. بدین صورت که علاوه بر پژوهشگر، ۵۰ درصد کدها توسط کدگذار دوم و سوم به صورت جداگانه کدگذاری شد و مورد تأیید قرار گرفت.

یافته ها

باتوجه به نتایج حاصل از فراترکیب، نقش کتابخانه در مدیریت دانش بومی در ۵ مقوله شامل نسبت به توسعه برنامه ها، تجهیزات و زیر ساختارها، نیروی انسانی، جامعه هدف و کارکردهای حرفه ای تعیین و استخراج شد. یافته های مربوط به هر مقوله در یک جدول مجزا ارائه شده است.

جدول ۳ - نقش کتابخانه ها در مدیریت دانش بومی - نسبت به توسعه برنامه ها^۳

مقوله	مفهوم	منابع
نسبت به توسعه برنامه ها	ایجاد مراکز دانش بومی ^۴	Nakata et al., 2005b ; Maina, 2012 ; Okorafor, 2010
	همکاری در برنامه های آموزشی کارکنان ^۵	Padmasiri, 2017 ; Tella, 2007 ; Kargbo, 2005
	همکاری در ایجاد کتابداری بومی ^۶	Brown, 2017 ; Byrne, 2005
	بهبود خدمات کتابخانه بومی ^۷	Lilley & Paringatai, 2014
	فراهم کردن برنامه آموزشی آگاهی فرهنگی ^۸	Grayling & Zulu, 2010 ; Sen, 2005 ; Whaanga et al., 2015

بر اساس نتایج جدول ۳، نقش کتابخانه ها نسبت به توسعه برنامه ها در ۵ مفهوم تعیین و استخراج شد که مدیران کتابخانه ها در توسعه این برنامه ها می توانند نقش مهمی داشته باشند. به عنوان مثال ایجاد مراکز یا بخش دانش بومی در کتابخانه ها می تواند به عنوان مکانی حرفه ای برای مدیریت دانش بومی محسوب می شود. بر مبنای نتایج پژوهش تالا^۹ (۲۰۰۷) یکی از الزامات در مراکز دانش بومی استفاده از نیروی انسانی آموزش دیده و باتجربه در مسائل فنی است. یکی دیگر از اقداماتی که مدیران

^۱ MAXQDA

^۲ Critical Appraisal Skills Program (CASP)

^۳ Towards program development

^۴ Establish indigenous knowledge centers

^۵ Cooperative staff training program

^۶ Collaborate in creation of indigenous librarianship

^۷ Improvement of indigenous library services

^۸ Provide culture awareness training program

^۹ Tella

کتابخانه‌ها برای مدیریت دانش بومی می‌توانند انجام دهند؛ همکاری در ایجاد کتابداری بومی است. کتابخانه‌ها در صورتی خواهند توانست به جوامع بومی خدمت کنند و رضایت آن‌ها را به دست آورند که در خدمات خود، خدمات بومی را نیز بگنجانند. بهبود خدمات بومی می‌تواند شامل ارائه خدمات بهتر در مرجع، طراحی مکان‌های یادگیری فرهنگی و استفاده از منابع با محتوای بومی و محلی باشد. از سوی دیگر، مدیران کتابخانه‌ها، برای مدیریت دانش بومی، باید بتوانند نیازهای فرهنگی را شناسایی کرده و آن‌ها را در برنامه‌های خود بگنجانند.

جدول ۴ - نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی - نسبت به تجهیزات و زیرساخت‌ها^۱

مقوله	مفهوم	منابع
نسبت به تجهیزات و زیرساخت‌ها	تنظیم سیاست‌های مدیریت دانش بومی ^۲	Nakata et al., 2005b ; Brown, 2017
	ایجاد و توسعه پایگاه‌های داده دانش بومی ^۳	Nakata, 2007 ; Kanaujia Sukula, 2005, 2006
	کمک به ایجاد شیوه‌نامه‌های بومی ^۴	Maina, 2012
	توسعه استانداردها ^۵	Kargbo, 2005 ; Byrne, 2005
	فراهم کردن نیازهای فناورانه ^۶	Okorafor, 2010 ; Tella, 2007
	همکاری در تدوین چارچوب سیاست‌های ملی ^۷	Padmasiri, 2017 ; Thorpe & Galassi, 2014
	طراحی سیستم ^۸	Grayling & Zulu, 2010
	ایجاد کتابخانه دیجیتال بومی برخط با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات ^۹	Seifi & Soltanabadi, 2020

باتوجه به نتایج جدول ۴، توجه به تجهیزات و امکانات زیرساختی و اقدام در جهت تهیه آن‌ها از جمله اقداماتی است که امکان پیاده‌سازی برنامه‌ها را فراهم می‌سازد؛ سیاست‌های مدیریت دانش بومی، نیاز حیاتی برای هر کشوری است تا از طریق آن بتوانند راهنمایی‌های لازم را در مورد تشویق و ایجاد زمینه نوآوری‌ها و مسائل حفاظت، انتقال و نحوه به اشتراک‌گذاری آن را انجام دهند. کشورهای هند، آفریقای جنوبی، سریلانکا، کره، استرالیا و چین اقدامات قابل توجهی در زمینه تنظیم سیاست‌های مدیریت دانش بومی داشته‌اند ([Padmasiri, 2017](#); [Nakata et al., 2005b](#); [Brown, 2017](#); [Thorpe & Galassi, 2014](#)). کتابخانه‌ها می‌توانند نقش مهمی به‌عنوان سازمان‌دهنده و واسطه در ایجاد و توسعه پایگاه‌های داده دانش بومی داشته باشند. شیوه‌نامه‌های بومی، به‌عنوان مرجع و معیار ابزاری مناسب در رسیدگی به مسائل مالکیت معنوی، دسترس‌پذیری منابع، طبقه‌بندی منابع بومی در کتابخانه‌ها را امکان‌پذیر می‌سازند. در عصر اطلاعات و ارتباطات، مدیران کتابخانه‌ها باید بتوانند نیازهای فناورانه

¹ Towards equipment & infrastructures

² Formulate indigenous knowledge management policies

³ Establish & develop indigenous databases

⁴ Help to creation of indigenous protocols

⁵ Develop standard

⁶ Provide technological needs

⁷ Collaborate in national policy framework

⁸ System design

⁹ Create online indigenous digital library using information & technological technologies

کارکنان خود را که برگرفته از نیاز و درخواست کاربران کتابخانه‌ها است برآورده سازند. به کار بردن فناوری اطلاعات و ارتباطات می‌تواند به‌نوبه خود از اهمیت خاصی برخوردار باشد. درواقع سیاست‌های مدیریت دانش بومی هر کشور می‌تواند راهنمایی برای نوآوری، حفاظت و وظایف دولت در قبال دانش بومی باشد. طراحی سیستم‌های کتابخانه که متناسب با نیازهای مردم بومی و دانش بومی باشد وظیفه‌ای است که می‌توان برای مدیران کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی در نظر گرفت.

جدول ۵ - نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی - نسبت به نیروی انسانی (کتابداران)^۱

منابع	مفهوم	مقوله
Nakata et al., 2005b; Thorpe & Galassi, 2014	ایجاد پست کتابدار رابط ^۲	نسبت به نیروی انسانی
Lilley & Paringatai, 2014	توسعه برنامه ثبت‌نام حرفه‌ای ^۳	
Kargbo, 2005; Byrne, 2005	مدیریت فداکار و مشتاق ^۴	

هر مدیریت و سازمانی در صورتی می‌تواند در راستای اهداف و برنامه‌های خود به موفقیت دست پیدا کند که نسبت به نیروی انسانی خود احساس مسئولیت داشته باشد و آن‌ها را در راستای رسیدن به اهداف، همراه خود سازد. کتابخانه‌ها نیز به‌عنوان یک نهاد فرهنگی از این مسئله مستثنا نخواهند بود. بر اساس نتایج حاصل از فراترکیب، سه پژوهش به ایجاد پست کتابدار رابط به‌عنوان یکی از اقداماتی که می‌تواند در مدیریت دانش بومی به مدیران کتابخانه‌ها کمک کند؛ اشاره کردند. کتابدار رابط درواقع می‌تواند در نقش کتابدار بومی باشد که علاوه بر آشنابودن به حرفه کتابداری، آگاهی کافی از مشخصات و ویژگی‌های جامعه بومی را دارد. توسعه برنامه ثبت‌نام حرفه‌ای برنامه‌ای است که بر اساس اصول بیان‌شده ایفلا در آموزش کتابداری طراحی شده است و شامل گنجانیدن الگوی دانش بومی در برنامه‌های آموزشی حرفه کتابداری است. دو پژوهش نیز به‌صورت خاص به نقش مدیریت فداکار و مشتاق در موفقیت مدیریت دانش بومی اشاره کرده‌اند. اعتقاد بر این است که مدیران کتابخانه‌ها تنها زمانی می‌توانند در مدیریت دانش بومی موفق عمل نمایند که خود به این کار علاقه داشته باشند و آسایش و راحتی خود را فدای هدف خود نمایند. مدیران کتابخانه‌ها با اشتیاق شغلی بالا برای انجام بهتر وظایف و ایفای نقش خود بیشتر برانگیخته می‌شوند و مسئولیت خود را با دقت بیشتری انجام می‌دهند. مدیران در صورت داشتن اشتیاق، می‌توانند کارکنان خود را نیز به این کار تشویق نمایند و به‌این ترتیب عملکرد سازمان نیز بهتر خواهد بود و به هدف نهایی خود با موفقیت دست یابند.

جدول ۶ - نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی - نسبت به جامعه هدف

منابع	مفهوم	مقوله
Okorafor, 2010; Nakata et al., 2005b; Grayling & Zulu, 2010	فراهم کردن برنامه فعالیت‌های فرهنگی ^۵	نسبت به جامعه هدف

^۱ Towards librarians

^۲ Create liaison librarian position

^۳ Develop profession registration program

^۴ Willing & dedicated administrating

^۵ Providing cultural activities program

Maina, 2012 ; Stevens, 2008 ; Nakata, 2007 ; Haines et al., 2018 ; Padmasiri, 2017	ارزش گذاشتن به خصوصیات منحصر به فرد و نگرانی‌های دارندگان دانش بومی ^۱
Seneviratne, 2004 ; Tella, 2007	درک نیازهای اطلاعاتی جامعه بومی ^۲
Whaanga et al., 2015 ; Kanaujia Sukula, 2006	حمایت از حقوق مالکیت معنوی دانش بومی ^۳
Kostecky et al., 2017 ; Lilley & Paringatai, 2014	حمایت از خدمات‌رسانی به جامعه بومی ^۴
Thorpe & Galassi, 2014	شناسایی و به‌کارگیری کارشناسان دانش بومی ^۵
Lwoga et al., 2010 ; Brown, 2017 ; Raseroka, 2008 ; Forutani et al., 2018	افزایش علاقه مردم به دانش بومی ^۶
Seifi & Soltanabadi, 2020 ; Moahi, 2012	اطمینان از استفاده از دانش بومی از طرف جامعه ^۷
Kargbo, 2005	همکاری با جوامع بومی ^۸

جامعه هدف، یکی از مقوله‌های مهمی است که مدیران کتابخانه‌ها در زمینه مدیریت دانش بومی بر عهده دارند. خدمات کتابخانه‌ها نسبت به جامعه هدف برنامه‌هایی از قبیل فراهم کردن برنامه فعالیت‌های فرهنگی، ارزش گذاشتن به خصوصیات منحصر به فرد و نگرانی‌های دارندگان دانش بومی، درک نیازهای اطلاعاتی جامعه بومی، حمایت از حقوق مالکیت معنوی دانش بومی، حمایت از خدمات‌رسانی به جامعه بومی، شناسایی و به‌کارگیری کارشناسان دانش بومی، افزایش علاقه مردم به دانش بومی، اطمینان از استفاده از دانش بومی از طرف جامعه و همکاری با جوامع بومی استخراج شد.

جدول ۷ - نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی - نسبت به کارکردهای حرفه‌ای

منابع	مفهوم	مقوله
Sandy & Bossaller, 2017 ; Sen, 2005 ; Lilley & Paringatai, 2014 ; Chery & Mukunda, 2015 ; Byrne, 2005	طبقه‌بندی	نسبت به کارکردهای حرفه‌ای
Okorafor, 2010 ; Kanaujia Sukula, 2006	سازمان‌دهی	

¹ Value unique qualities & concerns of indigenous knowledge holders

² Understanding indigenous community information needs

³ Supporting indigenous knowledge community intellectual property rights

⁴ Supporting indigenous knowledge community services

⁵ Identify & employ indigenous knowledge experts

⁶ Increasing interest of indigenous knowledge people

⁷ Ensure of use of indigenous knowledge through community

⁸ Collaboration with indigenous knowledge communities

Raseroka, 2008 ; Lwoga et al., 2010	انتقال
Lwoga, 2011 ; Rao, 2006 ; Grayling & Zulu, 2010	دسترسی
Hajibayova & Buente, 2017 ; Ford et al., 2014	اشتراک‌گذاری و تبادل دانش بومی ^۱
Padmasiri, 2017 ; Seifi & Soltanabadi, 2020	مجموعه‌سازی ^۲
Forutani et al, 2018 ; Nakata et al., 2005a ; Stevens, 2008	حفاظت
Abioye et al., 2014 ; Ugwoke, 2013 ; Haines et al., 2018	اشاعه
Thorpe & Galassi, 2014	استفاده
Kargbo, 2005 ; Moahi, 2012 ; Lwoga et al, 2010 ; Joranson, 2008	مستندسازی
Maina, 2012 ; Brown, 2017 ; Tella, 2007 ; Whaanga et al, 2015	همکاری با سازمان‌ها و دولت‌ها

بر اساس نتایج جدول ۷، کارکرد حرفه‌ای کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی شامل سازمان‌دهی دانش بومی، مستندسازی، اشاعه دسترسی، استفاده و غیره است. کتابداران به‌عنوان سازمان‌دهندگان دانش بومی می‌توانند نقشی اساسی در ایجاد پایگاه‌های داده و دیجیتال‌سازی دانش بومی داشته باشند. در واقع انتقال دانش، وظیفه و تعهدی است که برای کتابخانه‌ها تعریف شده است. به‌طور معمول انتقال دانش بومی به‌منظور استفاده از آن برای کسانی که در هر زمان و مکانی به آن نیاز دارند؛ است همچنین نسل آینده به امید این‌که قدر آن را بدانند و به‌خوبی از آن استفاده نمایند ([Maina, 2012](#); [Padmasiri, 2017](#); [Seifi & Soltanabadi, 2020](#)).

بدیهی است که کتابخانه‌ها به دلیل رسالت وجودی‌شان از ظرفیت خوبی جهت دسترس‌پذیری دانش بومی برخوردار هستند. به‌طوری‌که ایفلا و انجمن کتابداران آمریکا نیز به همین موضوع تأکید کرده‌اند ([Maina, 2012](#)). دسترسی به دانش بومی امکان مطالعه و اندیشه در مورد هویت فرهنگی، سنت‌ها و ادیان دیگر ملت‌ها را می‌تواند به وجود آورد و این علاوه بر این‌که سبب ایجاد افتخار ملی می‌شود می‌تواند زمینه گفتگوی فرهنگ‌ها را نیز به وجود آورد ([Kargbo, 2005](#); [Grayling & Zulu, 2010](#)). دو عامل مهم اختلافات فرهنگی و شرایط اقتصادی و اجتماعی بر اشتراک‌گذاری دانش بومی تأثیرگذارند. اختلافات فرهنگی شامل هنجارها، آداب‌ورسوم، زبان، اصول و ارزش‌ها است که می‌تواند از تفاوت‌های قومی قبیله‌ای، فشار جمعیتی و یا

¹ Share & exchange of indigenous knowledge

² Collection

دخالت‌های بین فرهنگی نشئت گرفته باشد (Lwoga et al., 2010; Padmasiri, 2017; Okorafor, 2010; Maina, 2012). فعالیت مجموعه‌سازی شامل به‌دست‌آوردن، فراهم‌کردن، ایجاد و توسعه مجموعه منابع دانش بومی به‌عنوان فعالیتی وسیع و گسترده محسوب می‌شود (Padmasiri, 2017; Kostecky et al., 2017). فواید مجموعه‌سازی دانش بومی شامل فراهم‌شدن زمینه دسترس‌پذیری، انتخاب و به اشتراک‌گذاری منابع دانش بومی، فراهم‌کردن میراث فرهنگی ناملموس و توسعه رویکرد پذیرش دانش بومی توسط کتابخانه‌ها است (Seifi & Soltanabadi, 2020; Brown, 2017). مؤلفه‌های حفاظت از دانش بومی شامل حذف چالش‌های دانش، سازمان‌دهی، طبقه‌بندی، شناسایی، ثبت، ضبط، اشاعه، ذخیره، مستندسازی و مجموعه‌سازی است. به‌عبارت‌دیگر برای موفقیت در حفاظت از دانش بومی باید چالش‌های دانش بومی برطرف شود و سازمان‌دهی، طبقه‌بندی و سایر موارد نیز انجام شود تا حفاظت از دانش بومی به‌خوبی انجام شود (Nakata et al., 2005a,b; Nakata, 2007; Forutani et al., 2018; Seifi & Soltanabadi, 2020; Tella, 2007; Rao, 2006). را می‌توان از سه بُعد موردبررسی قرارداد. بُعد اول نوع محتوا و زمینه دانش بومی و بُعد دوم فعالیت‌های حرفه کتابداری است. بُعد سوم نیز مربوط به جامعه می‌شود. درواقع توجه به این عوامل باعث می‌شود تا مشکلات کمتری در اشاعه ایجاد شود (Sen, 2005; Tella, 2007). ازجمله فواید اشاعه دانش بومی برای افراد جامعه می‌توان تبادل دانش بومی از طریق ایجاد تأثیر گسترده‌تر و عمیق‌تر در انتقال دانش، توسعه اقتصادی اجتماعی، فراهم‌کردن دسترسی و بهبود کیفیت زندگی نام برد (Okorafor, 2006; Kanaujia Sukula, 2006; Sen, 2005; Tella, 2007). کتابخانه‌ها می‌توانند از چند طریق زمینه استفاده از دانش بومی را فراهم سازند. یکی از این روش‌ها استفاده از مشارکت مردم و جوامع در این مسیر است؛ به‌عبارت‌دیگر مدیران کتابخانه‌ها می‌توانند از طریق افزایش درک مردم از دانش بومی و نقش آن در زندگی جامعه می‌توانند زمینه مشارکت و به اشتراک‌گذاری دانش بومی را فراهم سازند. البته در این مسیر ابتدا باید با عمل خوب، توجه و اعتماد مردم را جلب نمایند و سپس با آموزش، گفتگو و مشاوره درخواست مشارکت و همکاری را مطرح نمایند. یکی دیگر از روش‌هایی که کتابخانه‌ها می‌توانند برای ایجاد زمینه استفاده از دانش بومی به کار گیرند می‌توان توسعه سیستم‌ها و پایگاه‌های دانش بومی با موضوعات محدود به‌عنوان یک منبع مرجع برای اطلاعات ملی نام برد (Nakata et al., 2005b; Maina, 2012; Tella, 2007; Thorpe & Galassi, 2014; Kanaujia Sukula, 2006).

مستندسازی دانش بومی می‌تواند زمینه به‌اشتراک‌گذاری دانش بومی را فراهم سازد. همچنین راهی برای اعتبارسنجی و دسترس‌پذیری دانش بومی به‌حساب می‌آید. از آنجایی که می‌توان گفت مدیریت دانش بومی ازجمله وظایفی است که به‌تنهایی و بدون مشارکت و همکاری سایرین به نتیجه دلخواه منتهی نخواهد شد؛ بنابراین همکاری با سازمان‌ها و دولت به‌عنوان نقش مهم در مدیریت دانش بومی محسوب می‌شود. البته در این مسیر لازم است تا مدیران کتابخانه‌ها با ایجاد تعامل و افزایش آگاهی نسبت به دانش بومی، اهمیت آن و اقدامات مقتضی، خواهان این همکاری باشند. درواقع همکاری با سایرین می‌تواند به معنی مشارکت کامل در تبادل جهانی اطلاعات به‌منظور توسعه اقتصادی - اجتماعی، باشد.

نتیجه‌گیری

استفاده از روش فراترکیب در این پژوهش نشان داد که کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی می‌توانند پنج نقش اصلی در خصوص توسعه برنامه‌ها، تجهیزات و زیرساخت‌ها، نیروی انسانی، جامعه هدف و کارکردهای حرفه‌ای، داشته باشند. از وظایف

کتابخانه‌ها نسبت به توسعه برنامه‌ها می‌توان ایجاد مراکز دانش بومی، همکاری در برنامه‌های آموزشی کارکنان، همکاری در ایجاد کتابداری بومی، بهبود خدمات کتابخانه بومی و فراهم کردن برنامه آموزشی آگاهی فرهنگی نام برد. ایجاد پست کتابدار رابط، توسعه برنامه ثبت حرفه‌ای و مدیریت فداکار و مشتاق، نیز از جمله وظایف کتابخانه‌ها نسبت به نیروی انسانی تعیین شدند.

از وظایف کتابخانه‌ها نسبت به جامعه هدف نیز می‌توان فراهم کردن برنامه فعالیت‌های فرهنگی، ارزش گذاشتن به خصوصیات منحصر به فرد و نگرانی‌های دارندگان دانش بومی، درک نیازهای اطلاعاتی جامعه بومی، حمایت از حقوق مالکیت معنوی دانش بومی، حمایت از خدمات‌رسانی به جامعه بومی، شناسایی و به‌کارگیری کارشناسان دانش بومی، افزایش علاقه مردم به دانش بومی، اطمینان از استفاده از دانش بومی از طرف جامعه، همکاری با جوامع بومی، نام برد. از وظایف کتابخانه‌ها نسبت به کارکردهای حرفه‌ای می‌توان طبقه‌بندی، سازمان‌دهی، انتقال، دسترسی، به اشتراک‌گذاری و تبادل دانش بومی، مجموعه‌سازی و حفاظت، نام برد. تنظیم سیاست‌های مدیریت دانش بومی، ایجاد و توسعه پایگاه‌های داده دانش بومی، کمک به ایجاد شیوه‌نامه‌های بومی، توسعه استانداردها، فراهم کردن نیازهای فناورانه، به‌کار بردن فناوری اطلاعات و ارتباطات، همکاری در تدوین چهارچوب سیاست‌های ملی، طراحی سیستم و ایجاد کتابخانه دیجیتال بومی برخط با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات، از جمله وظایف کتابخانه‌ها نسبت به تجهیزات و زیرساخت‌ها است.

باتوجه به اینکه پژوهش حاضر با نوآوری در روش مورد استفاده به استخراج و تعیین یکپارچه و نظام‌مند نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی پرداخته است؛ بنابراین دارای نوآوری در روش‌شناسی است. از این رو می‌توان اذعان داشت روش فراترکیب قابلیت استفاده توسط حرفه‌مندان رشته علم اطلاعات که به دنبال یکپارچگی و نظام‌مند نمودن حوزه‌های مورد مطالعه هستند، مفید بوده و برای این‌گونه مطالعات توصیه می‌گردد.

شناسایی نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی نه تنها به ایفای نقش مدیریتی کتابخانه‌ها کمک می‌کند. بلکه دانش منسجمی درباره موانع، چالش‌ها و ملزومات در به عملیاتی نمودن این نقش‌ها نیز عرضه می‌کند. شناخت این موانع و ملزومات به کتابداران، مدیران کتابخانه‌ها و سازمان‌های مرتبط کمک می‌کند تا در برنامه‌ریزی خود این مسائل را در نظر گرفته و در مسیر پیش‌رو با مشکلات کمتری مواجه شوند. نتایج حاصل از این پژوهش همچنین می‌تواند مورد استفاده جوامع بومی و تصمیم‌گیران حوزه مدیریت دانش بومی قرار گیرد. به‌طور کلی نتایج این پژوهش می‌تواند رویکرد حفاظت، اشاعه و اشتراک‌گذاری در بین بومیان جامعه و تصمیم‌گیران حوزه دانش بومی را تقویت نماید.

دانش ارائه‌شده در پژوهش حاضر دید کامل و جامع را در مورد نقش کتابخانه‌ها در اختیار حرفه‌مندان علم اطلاعات، مدیران کتابخانه‌ها، تصمیم‌گیران و ذی‌نفعان حوزه مدیریت دانش بومی و کتابخانه‌ها قرار می‌دهد. این دانش سبب می‌شود تا دانشجویان و حرفه‌مندان علم اطلاعات و دانش‌شناسی با مؤلفه‌های متنوع مدیریت دانش بومی آشنا شده، به ارزش آن‌ها پی برده و باتوجه به شرایط محیطی و اقتصادی خود از آن‌ها در جهت حفاظت و اشاعه دانش بومی هر منطقه استفاده نمایند. نتایج این پژوهش همچنین مورد استفاده کتابداران در فعالیت‌های تخصصی از قبیل سازمان‌دهی و طبقه‌بندی دانش بومی می‌تواند

مورد استفاده قرار گیرد. انتظار می‌رود که کتابخانه‌ها اعم از کتابخانه‌های عمومی در درجه اول سپس کتابخانه‌های ملی، دانشگاهی، مدارس و کتابخانه‌های تخصصی اقدام به مدیریت دانش بومی نمایند.

پیشنهادها

بر اساس نتایج پژوهش حاضر پیشنهادهای زیر توصیه می‌شود:

- پیشنهاد می‌شود کتابخانه‌ها در جمع‌آوری و مستندسازی دانش بومی از همکاری سازمان‌های مرتبط مانند میراث فرهنگی استفاده نمایند.
- مدیران کتابخانه‌ها سعی در فراهم‌ساختن زیرساخت‌ها و تجهیزات مناسب جهت انجام فعالیت‌های مدیریت دانش بومی نمایند.
- پیشنهاد می‌شود مسئولان و مدیران کتابخانه‌ها در تسهیل نقش کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی با ایجاد ارتباطات برون‌سازمانی در جهت تسریع بخشیدن به این امر مهم اقدام نمایند.

منابع

- سلطان‌آبادی، مرضیه (۱۳۹۶). قابلیت‌های حفاظت و اشاعه منابع میراث فرهنگی ناملموس توسط کتابخانه‌های عمومی ایران و ارائه راهکارهای پیشنهادی [پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بیرجند].
- فروتنی، سولماز (۱۳۹۳). نقش کتابخانه‌های روستایی در مستندسازی، حفظ و اشاعه دانش بومی روستائیان خراسان جنوبی و ارائه پروتکل پیشنهادی [پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بیرجند].
- قاسمی‌پور، مریم (۱۴۰۰). شناسایی کتابداران و کتابخانه‌ها در مدیریت دانش بومی با استفاده از روش فراترکیب [پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بیرجند].

References

- Abioye, A. A., Zaid, Y. A., & Egberongbe, H. S. (2014). Documenting and Disseminating Agricultural Indigenous Knowledge for Sustainable Food Security: *The Efforts of Agricultural Research Libraries in Nigeri. Libri*, 64(1): 75-84. DOI:10.1515/libri-2014-0007.
- Afful-Arthur, P., Kwafoa, P. N. Y., Ampah-Johnston, M., & Mensah, V. (2022). Managing and accessing indigenous knowledge for national development: The role of academic libraries in Ghana. *Information Development*, 38(4): 535–548. DOI:10.1177/02666669211009916.
- Brown, K. (2017). The Role of an Indigenous Nations Library Program and the Advancement of Indigenous Knowledge. *Collection Management*, 42(3-4): 167-207. DOI:10.1080/01462679.2017.1367342.
- Byrne, A. (2005). Indigenous Knowledge and Libraries: An Afterword. *Australian Academic & Research Libraries*, 36(2): 201-205. DOI:10.1080/00048623.2005.10721260.
- Catalano, A. (2013). Patterns of graduate students' information seeking behavior: a meta-synthesis of the literature. *Journal of documentation*, 69(2): 243-274. DOI:10.1108/00220411311300066.
- Chery, A., & Mukunda, K. (2015). A Case Study in Indigenous Classification: Revisiting and Reviving the Brian Deer Scheme. *Cataloging & Classification Quarterly*, 53(5): 548-567. DOI:10.1080/01639374.2015.1008717.

- Chigwada, J., & Ngulube, P. (2023). *Stakeholders in the acquisition, preservation, and dissemination of indigenous knowledge projects*. Information Development. Epub ahead of print 7 August 2023. DOI:10.1177/02666669231192851.
- Ford, P. L., Prior, J., Coat, B., & Warton, L. (2014). The Incorporating Indigenous Knowledge LibGuide: Charles Darwin University Embedding Australian Aboriginal and Torres Strait Islander Knowledge, Culture and Language. *Australian Academic & Research Libraries*, 45(2): 111-120. DOI:10.1080/00048623.2014.910859.
- Forutani, S., Nowkarizi, M., Kiani, M. R., & Mokhtari Aski, H. R. (2018). The Role of Rural Libraries in Preserving the Indigenous Knowledge of Rural Residents (The case of South Khorasan Province). *World Journal of Science Technology and Sustainable Development*, 15(3): 245-256. DOI:10.1108/WJSTSD-12-2017-0044.
- Forutani, S. (2014). *The role of rural libraries in documenting, preserving and disseminating native knowledge of South Khorasan villagers and presenting the proposed protocol*. [Master's thesis, Birjand University]. <https://ganj.irandoc.ac.ir>. [In Persian]
- Ghasemipoor, M. (2021). *Identification of librarians and libraries in local knowledge management using metacombination method* [Master's thesis, Birjand University] <https://ganj.irandoc.ac.ir>. [In Persian]
- Grayling, E., & Zulu, S. (2010). Content Development in an Indigenous Digital Library: A Case Study in Community Participation. *International Federation of Library Associations and Institution*, 36(1): 30- 39. DOI:10.1177/0340035209359570.
- Haines, J., Du, J. T., & Trevorrow, E. (2018). In Search of Indigenous Wisdom and Interdisciplinary Ways of Learning Together. *Journal of the Australian Library and Information Association*, 67(3): 293-306. DOI:10.1080/24750158.2018.1488358.
- Hajibayova, L., & Buente, W. (2017). Representation of Indigenous Cultures: Considering the Hawaiian Hula. *Journal of Documentation*, 73(6): 1137-1148. DOI:10.1108/jd-01-2017-0010.
- Joranson, K. (2008). Indigenous Knowledge and the Knowledge Commons. *The International Information & Library Review*, 40(1): 64-72. DOI:10.1080/10572317.2008.10762763.
- Kanaujia Sukula, S. (2005). Indigenous Database Development in Indian Research and Development Library and Information Centres. *Online Information Review*, 29(2): 193-207. DOI:10.1108/14684520510598057.
- Kanaujia Sukula, S. (2006). Developing Indigenous Knowledge Databases in India. *The Electronic Library*, 24(1): 83- 93. DOI:10.1108/02640470610649263.
- Kargbo, J. A. (2005). Managing Indigenous Knowledge: What Role for Public Librarians in Sierra Leone?. *The International Information & Library Review*, 37(3): 199-207. DOI:10.1080/10572317.2005.10762681.
- Kelbessa, W. (2022). African worldviews, biodiversity conservation and sustainable development. *Environmental Values*, 31(5): 575–598. DOI:10.3197/096327121X16328186623922.
- Kostelecky, S. R., Hurley, D. A., Menus, J., & Aguilar, D. (2017). Centering Indigenous Knowledge: Three Southwestern Tribal College and University Library Collections. *Collection Development*, 42(3-4): 180-195. DOI:10.1080/01462679.2017.1327914.
- Lilley, S., & Paringatai, T. P. (2014). Kia Whai Taki: Implementing Indigenous Knowledge in the Aotearoa New Zealand Library and Information Management Curriculum. *Australian Academic & Research Libraries*, 45(2): 139-146. DOI:10.1080/00048623.2014.908498.
- Lwoga, E. T. (2011). Knowledge Management Approaches in Managing Agricultural Indigenous and Exogenous Knowledge in Tanzania. *Journal of Documentation*, 67(3): 407-430. DOI:10.1108/00220411111124523.
- Lwoga, E. T., Ngulube, P., & Stilwell, C. (2010). Managing Indigenous Knowledge for Sustainable Agricultural Development in Developing Countries: Knowledge Management Approaches in the Social Context. *The International Information & Library Review*, 42(3): 174-185. DOI:10.1080/10572317.2010.10762862.

- Maina, C. K. (2012). Traditional Knowledge Management and Preservation: Intersections with Library and Information Science. *The International Information & Library Review*, 44(1): 13-27. DOI:10.1080/10572317.2012.10762911.
- Masenya, T. M. (2022). *Digital preservation of indigenous knowledge in South African rural communities*. In: Rendani T and Tshimangadzo JM (eds) Handbook of Research on Protecting and Managing Global Indigenous Knowledge Systems. Hershey, PA: IGI Global, 317-340. DOI:10.4018/978-1-7998-7492-8.ch017.
- Mdhuli, T. D., Mokgoatšana, S., Kugara S. L., & Vuma, L. (2021). Knowledge management: Preserving, managing and sharing indigenous knowledge through digital library. *HTS Teologiese Studies / Theological Studies*, 77(2): a6795. DOI:10.4102/hts.v77i2.6795.
- Moahi, K. H. (2012). Promoting African Indigenous Knowledge in the Knowledge Economy. *Aslib Proceedings: New Information Perspectives*, 64(5): 540-554. DOI:10.1108/00012531211263157.
- Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., Altman, D. G., & The PRISMA Group (2009). Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta - Analyses: The PRISMA Statement. *Annals of Internal Medicine*, 151(4): 264-269. <https://doi.org/10.7326/0003-4819-151-4-200908180-00135>
- Nakata, M., Byrne, A., Nakata, V., & Gardiner, G. (2005a). Indigenous Knowledge, the Library and Information Service Sector, and Protocols. *Australian Academic & Research Libraries*, 36(2): 7-21. DOI:10.1080/00048623.2005.10721244.
- Nakata, M., Byrne, A., Nakata, V., & Gardiner, G. (2005b). Libraries, Indigenous Australians and a Developing Protocols Strategy for the Library and Information Sector. *Australian Academic & Research Libraries*, 36(2): 185-199. DOI:10.1080/00048623.2005.10721259.
- Nakata, N. M. (2007). Indigenous Digital Collections. *Australian Academic & Research Libraries*, 38(2): 99-110. DOI:10.1080/00048623.2007.10721280.
- Naseri, Z., & Noruzi, A. (2018). Content Marketing Process Model: A Meta- Synthesis of the Literature. *Webology*, 15(1): 8- 18. <http://www.webology.org/2018/v15n1/a161>.
- Okorafor, C. N. (2010). Challenges Confronting Libraries in Documentation and Communication of Indigenous Knowledge in Nigeria. *The International Information & Library Review*, 42(1): 8-13. DOI:10.1080/10572317.2010.10762837.
- Olaopa, O. R., & Ayodele, O. A. (2022). Building on the strengths of African indigenous knowledge and innovation (AIK&I) for sustainable development in Africa. *African Journal of Science, Technology, Innovation and Development*, 14(5): 1313-1326. <https://journals.co.za/doi/pdf/10.1080/20421338.2021.1950111>.
- Padmasiri, G. R. (2017). Management of Indigenous Knowledge in Sri Lanka, with Special Reference to Indigenous Medicine. *Information Development*, 34(5): 1-14. DOI:10.1177/0266666917721594
- Pilot, J. (2005). Developing Indigenous Knowledge Centres. *Australian Academic & Research Libraries*, 36(2): 37-43. <http://dx.doi.org/10.1080/00048623.2005.10721247>.
- Rao, S. S. (2006). Indigenous Knowledge Organization: An Indian Scenario. *International Journal of Information Management*, 26(3): 224-233. DOI:10.1016/j.ijinfomgt.2006.02.003.
- Raseroka, K. (2008). Information Transformation Africa: Indigenous Knowledge – Securing Space in the Knowledge Society. *The International Information & Library Review*, 40(4): 243-250. DOI:10.1080/10572317.2008.10762789
- Sandelowski, M., & Barroso, J. (2007). *Handbook for Synthesizing Qualitative Research*. New York: Springer Publishing Company.
- Sandy, H. M., & Bossaller, J. (2017). Providing Cognitively Just Subject Access to Indigenous Knowledge through Knowledge Organization Systems. *Cataloging & Classification Quarterly*, 55(3): 129-152. DOI:10.1080/01639374.2017.1281858.

- Seifi, L., & Soltanabadi, M. (2020). Iranian Public Libraries' Capacities in Preserving and Disseminating Intangible Cultural Heritage. *IFLA Journal*, 46(4): 359-368. DOI:10.1177/0340035219886608.
- Sen, B. (2005). Indigenous Knowledge for Development: Bringing Research and Practice Together. *The International Information & Library Review*, 37(4): 375-382. DOI:10.1080/10572317.2005.10762695.
- Seneviratne, W. (2004). Local Information Upload Strategy in Building up Rural Community Information Pages on the Internet: An Approach to Attending the Information Needs of Rural Sri Lanka. *The International Information & Library Review*, 36(3): 241-252. DOI:10.1016/j.iilr.2003.10.012.
- Soltanabadi, M. (2017). *Capabilities of protecting and disseminating intangible cultural heritage resources by Iran's public libraries and providing suggested solutions*. [Master's thesis, Birjand University]. <https://ganj.irandoc.ac.ir>. [In Persian]
- Stevens, A. (2008). A Different Way of Knowing: Tools and Strategies for Managing Indigenous Knowledge. *Libri*, 58(1): 25-33. DOI:10.1515/libr.2008.003.
- Tella, R. D. (2007). Towards Promotion and Dissemination of Indigenous Knowledge: A Case of NIRD. *The International Information & Library Review*, 39(3-4): 185-193. DOI:10.1080/10572317.2007.10762748.
- Thorpe, K., & Galassi, M. (2014). Rediscovering Indigenous Languages: The Role and Impact of Libraries and Archives in Cultural Revitalization. *Australian Academic & Research Libraries*, 45(2): 81-100. DOI:10.1080/00048623.2014.910858.
- Ugwoke, B. U. (2013). Promoting Nigerian Agriculture through Library and Information Services. *International Journal of Information Management*, 33(3): 564-566. DOI:10.1016/j.ijinfomgt.2013.02.002.10.1080/01639374.2015.1009670
- Whaanga, H., Bainbridge, D., Anderson, M., Scrivener, K., Cader, P., Roa, T., & Keegan, T. T. (2015). He Matapihi Mā Mua, Mō Muri: The Ethics, Processes, and Procedures Associated with the Digitization of Indigenous Knowledge The Pei Jones Collection. *Cataloging & Classification Quarterly*, 53(5-6): 520-547. Doi:10.1080/01639374.2015.1009670
-